

Kaya Güvenç'in

37. TMMOB OLAĞAN GENEL KURULU Açılış Konuşması

Sevgili Konuklarımız, Sevgili Arkadaşlarım,

TMMOB'nin 37. Genel Kuruluna hoş geldiniz.

İki yıllık bir dönemi geride bıraktık. Bugün 230 bin üyemizi temsil eden sizlerle, mesleki alanlardaki gelişmeleri, dünyadaki ve Türkiye'deki olayların meslek alanlarımıza etkilerini tartışacak, bilimi ve teknolojiyi halkımızın ve insanlığın hizmetine, onların hak ettiği düzeyde sunabilmek için politikalarımızı geliştireceğiz.

Geçen iki yılı değerlendireceğiz. Yaptıklarımızı daha iyi yapabilmek, eksiklerimizi gidermek için kararlar alacağız. İnanıyorum ki, örgütlülüğümüzü güçlendirecek, diğer çalışanlarla birlikteliğimizi pekiştirecek programlar yapacağız.

Yeni bir heyecanla yeni bir döneme başlayacağız.

Sevgili Konuklarımız, Sevgili Arkadaşlarım,

İki yıl kısa bir süre. Ancak, öyle tarihsel kesitler yaşanır ki, onlarca yıl birkaç yıla sığar. İşte TMMOB'nin bu iki yıl da böyle oldu. Ülkemiz tarihinin en derin krizlerinden birisini yaşadı ve bunu fırsat olarak değerlendiren siyasi iktidar tarihimizin en kapsamlı yapısal değişikliklerine imza attı.

Birkaç gün önce de, üç yıllık dönemini değerlendirdi. Sayın Başbakan, özetle "başarılı" olduklarını, "istikrarın bozulmaması gerektiğini" belirtti. Biz bir siyasi parti değiliz. Ama bizim de bu konularda söz söyleme hakkımız var. Hakkımızdan da ötede, üyelerimize karşı, emekçi sınıflara karşı, halkımıza karşı bu konuda görevimiz ve sorumluluğumuz var.

Mühendisler, mimarlar, şehir plancıları açısından bu "başarılı" olduğu iddia edilen dönemi kısa bir değerlendirmeye tabi tutalım. Bizim açımızdan ne oldu üç yıl içinde?

Zaten dar olan meslek uygulama alanlarımız iyice daraldı. Özellikle de birbirini izleyen Kasım 2000 ve Şubat 2001 krizleri ile birlikte elli binin üzerinde üyemiz işsiz kaldı, bürosunu - atölyesini kapattı. Kamuda çalışan meslektaşlarımızın ücretleri, buna koşut olarak da özel sektörde çalışan meslektaşlarımızın ücretleri reel olarak geriledi. Ücret farklılıklarını gidermek üzere hazırlanan yetki yasası ile yapılan düzenleme ise, yöneticilerle, bir iki meslek grubuyla ve tabii ki milletvekilleri ile sınırlı kaldı.

Yapısal dönüşüm adı altında özelleştirmelerle, kamu hizmetlerinin yok edilme çalışmalarıyla, halkımıza hizmet sunan kuruluşların küçültülmesiyle, hatta kapatılmasıyla, kaynaklarımızı uluslararası sermayeye açma yönündeki düzenlemelerle, hem iş alanlarımızın daraltılması hem de bilgi birikimine, teknolojik düzeyin yükselmesine hizmet etmesi gereken alanlar, yabancı şirketlere açıldı. İhale yasası ile, yabancıların çalışma izinlerini düzenleyen yasa tasarısı ile, ülkemiz yabancı mühendislerin ve mimarların girişine açıldı. Hizmetlerin serbest dolaşımı konusundaki yanlış politikalarla olumsuzluk daha da artmaktadır.

Bilim ve teknolojiye, ülkemizle gelişmiş ülkeler arasındaki uçurum derinleşti. Oysa, mühendislik ve mimarlık alanında son yıllarda yaşananlar, bu mesleğin gelişmiş ülkelerde her geçen gün biraz daha araştırma, geliştirme ve inovasyon etkinliklerine kaydığını ortaya koymaktadır. Oysa, ülkemizde özellikle son yirmi yılda yaşananlar nedeniyle, gelişmiş ülkelerle Türkiye'nin bilimsel ve teknolojik düzeyleri ve yetenekleri arasındaki fark açılmaktadır.

Bu çerçevede de siyasi iktidar, yatırımın, sanayileşmenin, insanların refah düzeylerinin yükseltilmesinin önemli unsurları olan mühendisleri ve mimarları gözden çıkarmıştır. Mühendisler ve mimarlar ya meslek dışına itileceklerdir, ya gelişmiş ülkelerin meslektaşlarının taşeronluğunu yapacaklardır, ya da gelişmiş ülkelere göçerek ülkemizden gelişmiş ülkelere yeni bir kaynak aktarımının araçları olacaklardır.

Tablo çok özetle böyle. Şimdi kendisini "başarılı bulan" siyasi iktidara, biz de özetle diyoruz ki: "biz mühendisler ve mimarlar, sizleri başarısız buluyoruz". "Siz bizi gözden çıkardınız, biz de sizi gözden çıkarıyoruz".

Sayın Konuklar, Sevgili Arkadaşlarım,

Diğer çalışanlar açısından da durum farklı değil. Özellikle krizlerden bu yana, işsizlik büyük oranlarda arttı. Son açıklanan resmi veriler bile, işsizliğin boyularını ortaya sermektedir. Sendikalarımızın verilerine göre iki milyon kişi işsiz kaldı. İşlerine devam edenler yoksulluk ücretleri ile işsizlik arasında tercih yapmaya zorlandılar.

Çalışanların reel ücretleri geriledi. Üretici köylüler, yeni yasal düzenlemelerle, girdi fiyatlarındaki artışlarla üretimden dışlandılar. Krizlerin faturası emekçilere çıkarıldı.

Bu anlamda da bizler, emekçi sınıfların bir parçası olan mühendisler ve mimarlar, siyasi iktidarın bu üç yılını, yıkım olarak nitelendiriyoruz.

Sömürünün yoğunlaştığı yerde, kamusal alanın daraldığı yerde, demokrasinin sınırları da daralır. örgütlenme, düşünce özgürlüğü, demokratik örgütler üzerindeki baskılar sürmektedir. Grevler yasaklanmaktadır. OHAL sürdürülmekte, köye dönüş konusunda somut bir adım atılmamaktadır. İnsan hakları ile ilgili gelişmeler, Avrupa Birliği ile pazarlığın unsurları olarak ele alınmaktadır. Hukuk devleti de tasfiye sürecine girmiş, Bergama'daki üst üste verilen yargı kararları, hiçbir yasal düzenlemede yer almayan prensip kararıyla hiçe sayılmıştır. Anayasal bir suç işlenmiştir.

Esnaf ve sanatkarlar, reel sektörün temsilcileri de aynı politikaların mağdurlarıdır. Bir avuç vurguncu dışında, yoksulluğumuz neredeyse ikiye katlandı.

Halkımız açısından, siyasal iktidar sınıfta kalmıştır.

Siyasi iktidar "başarılı" nitelemesini hangi kıstasları temel alarak yapıyor? çünkü, siyasi iktidarlar, mühendisler, mimarlar ve en geniş emekçi sınıflar açısından başarısız ise, başka birileri açısından başarılı demektir. Onlara da bir bakalım. Küreselleşmeye uyum açısından başarılı oldukları kesin.

Bugün ülkemizde yaşananlardan, müştereken ve müteselsilen sorumlu olan uluslararası sermaye ile ona eklenmiş yerli sermaye açısından başarılı oldukları açıktır.

Bizler, mühendisler ve mimarlar diyoruz ki:

Sizin başarınız, sömürünün ve baskının sürmesindeki başarıdır. Biz bunu başarısızlık olarak görüyoruz. Sizin korumaya çalıştığınız istikrar, sömürünün ve baskının sürmesindeki istikrardır. Biz bu istikrarı reddediyoruz.

Sevgili arkadaşlarım, biliyorsunuz TÜRK-İŞ, HAK-İŞ, DİSK, KESK Başkan ve temsilcileriyle birlikte 12-16 Mayıs tarihleri arasında Filistin ve İsrail'e gittik. Siz işgali bilir misiniz arkadaşlar, işgalin ne demek olduğunu hiç düşündünüz mü? Zor koşullarda yaşamış olanlarımızı biliyorum; bir yabancı devletin askeri güçlerinin emrinde yaşamamanın ne olduğunu biliyor musunuz? Nazım, "Mutluluğun resmini çizebilir misin?" diye sormuştu Abidin Dino'ya; ben size soruyorum, işgalin resmini çizebilir misiniz?

İşgalin resmini çizmek çok zor sevgili arkadaşlarım; bir kentten bir kente, kendi toprağınızda, kendi sınırlarınızda bir kentten bir kente geçmek için o askeri güçlerden izin alacaksınız. O askeri güçlerden izin almanız da yetmiyor, gidebilecek durumda olacaksınız; kendi ülkenizin, kendi toprağınızın bir köyünden bir köyüne gitmek için pasaport kuyruklarından geçer gibi belgeler ibraz etmek zorunda kalacaksınız.

Filistin'de 10 bin mühendis-mimar arkadaşımız var; çoğu başka ülkelerdeki işlerini bırakmışlar, kendi halklarına hizmet etmek için Filistin'e gelmişler, şu anda 1/3'ü işsiz. Doktorlar, çok acıdır; Tabipler Birliği temsilcisinin söylediği, o toplantıya katılan, o ziyarete katılan arkadaşlarımızın kafalarına bir çekiç gibi, bir darbe gibi inmiştir, söyledikleri şudur: "Kimse gelemediği için, kimsenin gelmesine izin verilmediği için, doktorlar ve hemşireler, "hastanenin bahçesinde mezar kazarak ölümlerimizi topluca oraya gömdük" demişlerdir. İşçiler işlerine, köylüler tarlalarına gidemiyorlar. Anne-babalarını ziyaret etmek isteyen çocuklar, şayet bu anne-babaları içinde yaşadıkları kentin sınırlarının dışındaysa, yine Filistin topraklarındaki bir başka kentteyse, oraya gidemiyorlar; esnaf pazarlama yapamıyor, sanayici üretim yapamıyor, Aspirinin hammaddesi "silah yapımında kullanılır" gerekçesiyle sokulmuyor, su boruları "başka amaçla kullanılır" diye İsrail askeri güçleri tarafından Filistin topraklarına sokulmuyor.

Filistin, Afganistan, Türkiye'nin emekçi sınıfları, Arjantin'in emekçi sınıfları... İşte sevgili konuklarımız, işte sevgili arkadaşlarım, küresel dünya budur. Küresel dünyanın değerleri, evrensel insan değerleriyle, evrensel demokrasi değerleriyle çatışma halindedir. Küresel değerler evrensel insan hakları ile çatışmaktadır. Oysa yapılması gereken şeyler açık ve nettir.

öncelikle politik bir yapısal dönüşüm gerçekleştirilmelidir. Bağımsız, demokratik ve sosyal hukuk devletinin gerçekleşmesi için, kendi halkını potansiyel suçlu sayan 1982 Anayasası yürürlükten kaldırılmalı, demokratik katılımı, çağdaş, çoğulcu, laik, emekçi halkın çıkarlarını gözeten, insan hak ve özgürlükleri temelinde yeni bir Anayasa hazırlanmalıdır. Buna bağlı olarak yasalardaki anti-demokratik hükümler ayıklanmalı, demokratikleşmeye katkı sağlayacak yeni yasalar çıkarılmalı, uygulamalar da bu anlayışa koşut hale getirilmelidir. Demokrasinin maddi koşullarının yaratılabilmesi için kitlelerin ve örgütlerinin eşit yararlanabileceği ortamlar sağlanmalıdır.

öncelikle Siyasi Partiler Yasası ve Seçim Yasası bu doğrultuda değiştirilmelidir. Güneydoğuda sağlanan barış ortamı hızla kalıcı hale getirilmeli, demokrasi eksiksiz olarak uygulanmalıdır.

Bilim ve teknoloji politikaları temelinde insan ve doğal kaynaklarımızı üretime yönlendirecek, bölgesel ve kentsel gelişmeleri toplum yararına göre yönlendirecek bir ulusal kalkınma stratejisi benimsenmelidir. Rant ekonomisinin yerine, planlı üretim ve istihdama, dengeli büyümeye dayalı bir ekonomik anlayış benimsenmelidir. Tüm istikrar ve kalkınma programlarının olmazsa olmaz koşulu, nihai hedefi dengeli kalkınma olmak üzere, gelir dağılımının düzeltilmesi ve hakça bir paylaşımın kurumsallaşması sağlanmalıdır. ülkemizin, uyguladığı politikalar sonucu kaybettiği yön duygusunu yeniden kazanmaya ivedilikle gereksinimi vardır. Bunun yolu, başarısızlığı kanıtlanmış ve toplumsal, siyasal desteği kalmamış IMF, Dünya Bankası politikalarının uygulanmasından zaman yitirmeden vazgeçmektir.

Yirmi yıldır kesintisiz olarak uygulanan ve alternatifsiz olduğu savunulan bu politikaların alternatifi işte bu çerçevenin içindedir. Emek Platformunun Programıdır.

Sevgili Konuklarımız, Sevgili Arkadaşlarım,

Yaşadıklarımız, TMMOB'nin önümüzdeki döneminde yaşayacaklarımıza ışık tutuyor. Emperyalizmin yeni egemenlik arayışları bölgemizde yoğunlaşacak, yeni savaş rüzgarları estirilecektir. Avrupa Birliğine entegrasyon adı altında yapısal düzenlemeler, bu kez daha teknik

ayrıntıları da kapsayarak sürecektir. Kuralsızlaştırma artacaktır. özelleştirmeler hızlanacaktır. Krizin olumsuz etkileri sürecektir. Ve gelecek dönem büyük bir ihtimal ile genel seçimlere tanık olacaktır. TMMOB bu karanlık tabloyu aydınlığa çevirmek için mücadelesini sürdürecektir. Biliyorum ki örgütümüz buna hazırdır.

Sevgili Arkadaşlarım,

Sizler bunu kanıtladınız.

2001 Aralık ayı başından itibaren, 250'yi aşan noktada genel kurullar ve seçimlerden geçtiniz. örgütümüzü siyasi bir partinin ve giderek, mevcut düzenin yönetimine sokmak isteyenlerin, örgütümüzün özerkliğini sona erdirmek isteyenlerin, ülkemizi uluslararası sermayenin çıkarlarına teslim etmek isteyenlerin, sosyal devleti ortadan kaldıranlara payanda olmak isteyenlerin bütün çabalarına karşın, bütün baskılarına karşın demokrat mevzileri korudunuz. Kamusal alanları savunma mevzilerini güçlendirdiniz. Bağımsızlığı, demokrasiyi ve barışı savunanların saflarındaki yerinizi perçinlediniz.

Sıra, bu onurlu mücadeleyi tüm emekçilerle birlikte daha da etkinleştirmek için, örgütlülüğümüzü daha da güçlendirmeye geldi. Sıra, dört yüz bine yakın mühendis ve mimarın, 230 bin üyemizin, bini aşkın birimimizin ortak gündemlerini yaratmada daha etkin çalışmamıza geldi. Sıra bu ortak gündemlerden, ortak politikaları ve ortak iradeyi geliştirmeye, ve bu ortak irade çerçevesinde ortak mücadeleyi güçlendirmeye geldi. Biliyorum ki hazırız.

Sorun, bütün dünya emekçilerinin olduğu gibi, halkımızın da yaşam koşullarını olumsuz etkileyen küreselleşmeye karşı, ulusal politikalarımızı geliştirerek direnmek ve var olmak, ya da bu olguya teslim olmak ve yoksulluğa boyun eğmektir. Siyasi irade uluslararası sermayeye teslim olmayı seçmiştir. Emekçi sınıfların, onların bir kesimi olan mühendislerin ve mimarların ise tek tercihleri direnmektir.

Görevimiz, bu direnişi ilerletmek için, bu direnişi başarıya ulaştırmak için, emekten yana politikaları hayata geçirecek siyasi iradenin iktidara taşınmasında üzerimize düşeni yapmaktır.

Sevgili Konuklarımız, Sevgili Arkadaşlarım,

Mühendisler ve mimarlar olarak, ülkemize, mesleğimize, onurumuza sahip çıkıyoruz.

Diğer çalışanlar gibi ve onlarla birlikte, kurduğumuz birliktelikleri korumak, geliştirmek, güçlendirmek konusundaki kararlılığımızı belirtiyoruz.

Haydi, başka bir Türkiye için daha etkin bir örgütlülüğe.

Haydi bağımsız ve demokratik bir Türkiye yaratmaya.

Hepinizi sevgilerimle, saygılarımla selamlıyorum.